



SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele ali v Ljubljani s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold. 25 kr., a v. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

K šolskemu vprašanju.

Ker pride v kranjskem deželnem zboru kmalu šolska postava na dnevni red, in ker smatramo to stvar kot globoko v naše narodno razvijanje zasekajočo, radi ustrezemo prošnji došli nam iz učiteljskih krogov: da ponatisnemo in tako kranjskim poslancem v spomin pokličemo želje ljudskega učiteljstva. V prejšnji sesiji so notranjski učitelji deželnemu zboru sledečo peticijo vložili:

„Slavni deželni odbor! Spoštljivo podpisani učitelji uljudno prosijo, da bi se slavnemu deželnemu zboru kranjskemu pri obravnavi postav o vzdrževanju ljudskih šol in o pravnih razmerah ljudskih učiteljev sledeče prošnje in želje razodeti blagovolile:

1. a) Ljudski učitelji na Kranjskem naj bi dobivali svojo plačo iz deželne šolske zaloge, ki naj bi se po izgledu drugih dežel v ta namen ustanovila. Za napravo in vzdrževanje šolskih poslopij in šolskih vrtov, za učne pomočke, učiteljevo stanovanje in druge šolske potrebščine naj bi pa skrbeli šolski okraji. b) Ako bi se ne mogla osnovati deželna šolska zaloge, naj pa prevzamejo vso skrb za šolo šolski okraji. c) Ako bi se tudi to doseči ne moglo, ustanové naj se vsaj za plače učiteljev okrajne šolske blagajnice, in le druge šolske potrebe naj oskrbujejo posamezne srenje. d) Nikdar pa naj se vse dolžnosti ne nalagajo do šole vsaki občini za se.

2. Zastran učiteljskih plač naj bi se napravili na Kranjskem 4 razredi šolskih srenj z letnimi plačami 700, v Ljubljani 600, 500 in 400 gold. Vrh tega naj dobivajo učitelji 10% petletne doklade. Ravnatelji in nadučitelji naj imajo v 1. in 2. razredu šolskih srenj za svoja opravila 200, v 3. razredu 100 in v 4. razredu 50 gld. doklade. Podučitelji naj bi dobivali 70% učiteljeve plače. Vsi učitelji in podučitelji naj bi imeli prosto stanovanje ali primerno odškodnino, ki naj bi znašala po različenosti srenj 10% do 30% učiteljeve plače.

3. Služba cerkvenikova naj se popolnoma

loči od učiteljeve službe. Te svoje vdane prošnje opirajo ponižno podpisani na sledeče razloge:

1. Da je ljudsko šolstvo tako slabo napredovalo, krive so bile prav zelo tudi srenje, ki so se tako malo menile za svojo šolo, da niso niti pičle učiteljeve plače redno odrajoyale, niti drugih šolskih potrebščin preskrbovale. Da bi se temu v okom prišlo, nasvetovala je vlada v §. 37. svojega predloga zastran postave o vzdrževanju ljudskih šol, da naj bi bila skupna naloga vsakega šolskega okraja, da napravlja in vzdržuje ljudske šole, plačuje učitelje in skrbi za vse druge šolske reči. Ta vladni predlog so popolnoma sprejeli češki, koroški in goriški deželni zbor. Dolenje Avstrijsko in Štajersko ste vladni predlog le deloma odobrili, namreč tako, da se bodo samo za plače učiteljev osnovala okrajne šolske blagajnice, skrb za druge šolske potrebščine se po večjem pripušča srenjam. Gorenje Avstrijsko in Saleburško sklenili stopa še veliko hvalevrednejši šolski postavi, nego je vladni predlog; kajti v teh se določuje, da bodo učitelji dobivali svoje plače iz deželne šolske zaloge. Samo v Istriji, na Predarelskem, Moravskem in Šleskem bodo še dalje le posamezne srenje, vsaka za se, za vse svoje šolske potrebščine skrbeti morale. Ako se hoče kranjsko ljudsko šolstvo na višjo stopnjo povzdigniti, sprejme naj se v našo novo šolsko postavo vladni predlog, ali pa naj se posnemajo prvo imenovane dežele.

Ako se pa bodo pri nas še znanprej vse dolžnosti do šole naložile vsaki srenji zase, se s tem ne bode nič ali le malo storilo za napredek našega ljudskega šolstva; kajti sami naši župani in srenjski zastopniki se ne bodo kljub novim šolskim postavam veliko ali pa nič za šolo brigali.

2. Da se napravijo v zadevi učiteljskih plač na Kranjskem 4 razredi šolskih srenj, za to bi imeli sledeče razloge: a) 5 dežel razločuje 4 razrede šolskih srenj; b) 6 dežel razdeljuje jih na 3 razrede; c) vlada predlaga 4 razrede; d) v 1. razred bi se pri nas štela tako samo Ljubljana, in na ostale razrede bi se razdelile druge srenje, ki so

po premožnosti in drugem gotovo tako različne, da se morejo brez težav in brez krivice v tri razrede razdeliti.

Da pa omenjene plače učiteljev niso previsoke, naj bi bilo iz sledečega razvidno: Ljudski učitelji na c. k. vladnicah imeli bodo po 800 gld. letne plače. Ljudski učitelji na Gorenjem Avstrijskem in Štajerskem imajo po takih mestih, kakor je Ljubljana, po 700 in celo 800 gld. letne plače. V šolskih srenjah 1. 2. in 3. razredu znaša na Dolenjem Avstrijskem, Saleburškem, Štajerskem, Hrvatskem, Goriškem, Češkem, Moravskem in Šleskem učiteljska plača 600, 500 in 400 gld. (Le v 5 deželah razločujejo postave vrh teh še 4. razred s 300 gld.) Na podlagi teh postav se je napravilo na Gorenjem Avstrijskem:

27 srenj I. razreda z 800 gld., 95 s enj II. razreda z 700 gld. in 328 srenj III. razreda z 600 gld. učiteljske plače. Na Saleburškem: 24 srenj I. razreda s 600 gld., 52 srenj II. razreda s 500 gld., 49 srenj III. razreda s 400 gld. in 19 srenj IV. razreda s 300 gld. učiteljske plače. Na Češkem: 55 srenj I. razreda s 600 gld., 563 srenj II. razreda s 500 gl., 2278 srenj III. razreda s 400 gld. in 870 srenj IV. razreda s 300 gld. letne plače.

Kranjskim učiteljem po deželi morejo tudi le plače: 600, 500 in 400 gld. njih revno materialno stanje zdatno izboljšati.

Vsaj so že do sedaj imeli nekateri učitelji po 300, 400 in 500 gold. gotove letne plače. Ker so pa pri takih plačah še vedno težko shajali, imeli so nekaj prislužka s postranskim podukom po šoli (Nachstundenunterricht), kar jim je včasih toliko donášalo, da so se njih plače v različnih srenjah povišale na 400, 500 in 600 gold. Ker pa mora po novih postavah to privatno podučevanje odpasti, treba je vendar učiteljem njih gotove dohodke toliko izboljšati, da ne bodo manjši od sedanjih. Vsaj bode tudi v prihodnje plača ljudskih učiteljev v primeri s plačami učiteljev srednjih šol le še zelo nizka in pičla. In vendar se mora ljudski učitelj po novih postavah skoraj toliko šolati, kakor profesor na srednjih šolah,

Listek.

Iz Rusije.

O nedavnih reformah v Rusiji.

(Spisal prof. dr. Fr. Celestin.)

(Dalje.)

Tako obupovanje se bere celo v resnih časopisih in tu navajamo nekaj vrst iz uvoda spisa, iz katerega bomo svobodno zajemali v ta spis tudi mi, in ki je natisnen v „Vestniku Evropy“ za 1871. l. pod zaglavjem deset let reform: „Primerjaje leto 1860. in 1870. moramo se prepričati, da naše občestvo ne samo nij dvignilo se naprej, da je celo stopilo nekoliko stopinj nazaj. Prej smo videli, kako so se vsi pečali za vprašanja občestvenega življenja, povsodi so se čule sodbe in razgovori ne samo o glavnem kmetskem vprašanju a tudi o mnogih drugih ne gledé na to, da so se mogla izpolniti še le v daljni prihodnosti. Resni spisi v časopisih so zbujali resne presoje v občestvu. Res je, da so te presoje šle pogostoma popolnem navskriž, pa videlo se je vsaj, da so

ljudje skušali razjasniti si to, česar niso razumeli, videlo se je, da so mislili, in da so jih take misli zanimalo. V očitnih zborih so se kazali ljudje, ki so sovražili prejšnji red, in iskali le tega, kar bi bilo koristno vsem, ter skušali boriti se z intrigo in kumovstvom. Pa prešlo je deset let, in vse se je spremenilo. Ljudij, ki bi jih ne vodila osobna korist temuč občna, nekako nij videti, in če se tudi pokažejo, so le izjeme in pa brez posebnega upliva.“

Ta slika sedajnega ruskega življenja je morda nekoliko premračna, pa kakor smo že rekli, duh je poslednja leta vsem nekako upal, in že precej visoko bijoči valovi so se ulegli ter nastopila je tihota, ki pa ne more veseliti opazovalca.

Spoznavaje vso težavnost uvedanja reform vendar ne bi krivice storil, kdor bi tudi vladi očital neko pomanjkanje energije v jih izpeljavi. Vse važne reforme se tako rekoč razkosajo in sem ter tje podaje kak kos. Borba starega z novim je tu lahko razumljiva in neizbežna. Tako je n. pr. bila vpeljana tako imenovana zemska reforma, t. j. ustanovljen je bil zbor, „zemskoe sobranije“, iz

poslancev od vseh stanov, da bi prevzel nase oskrbljevanje gospodarstva vse gubernije. Zraven „zemstva“ pa je gubernator po postavi „gospodar“ gubernije, in sedaj on čute, da mu uhaja oblast nekoliko iz rok, si je ne da vzeti lehko, in od tu večni prepiri med zemstvi in gubernatorji. — Ker so ostale stare sodnje, je po kmetski reformi treba bilo cele nove korporacije, „posrednikov“ med kmeti in pomeščiki, ki je veljala veliko, koristila pa malo. Zraven starih sodnij so bili vpeljani dalje „sudebnije sledovateli“, ki so bili strašno dragi, pa niso koristili nič. Ravno tako je podlaga kmetske reforme svoboda truda, pa povišanje podušnega davka, t. j. davka padajočega le na kmetsko „dušo“, ker drugi stanovi so od tega glavnega davka oprosteni, potem davka, ki ga pobirajo zemstva za domače potrebe gubernije: za ceste, bolnišnice, šole itd., padajočega tudi na dušo in pa povišanje davka na obrtnijo se ne more imenovati svoboda truda.

V ruskem budget-u do sedaj nij teh načel, na katerih so osnovani budgeti drugih evropskih držav, kjer večjidel vsak državljani plačuje davek

namreč prvi 12 let, poslednji 16 let. Prvi podu-
čuje 30 ur na teden, poslednji le 20. Prvi bode
imel (Bog daj!) 400, 500 in 600 gld., poslednji
pa 800, 1000, 1200 gld. letne plače. Ta števila
se ne vjemajo prav. To razmerje kaže le, kako
majhne bodo tudi poboljšane (!) plače ljudskih
učiteljev. Sicer pa je dovolj znano, da se bodo
le za dobro plačo dobili dobri učitelji, za slabo
plačo pa le malovredne moči ali celo nikakoršne;
kajti, če se na Kranjskem ne uredi tako učiteljevo
materijalno stanje, kakor na Štajerskem, gotovo
se bode tje in morda tudi v druge dežele veliko
naših učiteljev preselilo.

3. Da se cerkvenikova služba popolnoma
loči od učiteljeve službe, to zahteva 1) vlada v
§. 42. svojega predloga o pravnih razmerah ljud-
skih učiteljev. Po tem predlogu so se ravnali vsi
deželni zbori. To želé 2) tudi vsi kranjski učitelji.
Izrekli so bili v tej stvari svoje namene
pri svojem prvem splošnem zboru v Ljubljani 1868.
leta in položili so bili v tej zadevi prošnjo na
slavni deželni odbor. Cerkevništvo se sploh ne
vjemá z učiteljskim stanom. Naklada tudi le ve-
liko skrbi, a daje za to malo povrnila. Mnogo
učiteljev mora vse dohodke od mežnarstva hlapcu
odrajtovati; njemu od tega ne ostaje nič.

Da bi se pa dohodki mežnarstva v tistih kra-
jih, kjer je učitelj kot mežnar dobro plačan, učitelju
nekoliko ohranili, določilo naj bi se, kakor
namerava koroški deželni zbor — da od obilnih
cerkvenikovih dohodkov se dodá učitelju to, kar
je za ta posel preveč odmerjeno. Gotovo se sme
terjati, da ima učitelj kot učitelj dostojno plačo.

Spoštljivo podpisani učitelji ponavljajo ko-
nečno svoje gorke prošnje s prijetno nado, da se
bodeta sl. deželni zbor in deželni odbor ozirala
na te opravičene želje in žive potrebe, in s trdim
zagotovitom, da bode denar, ki bode se potrosil
za šole in učitelje, donášal stoteren sad naši
mili deželi na korist.

Deželni zbori.

Kranjski deželni zbor.

(3. seja 11. nov.) Zapisnik zadnje seje se
prebere samo v slovenskem jeziku. Prvosednik
naznanja, da so za danes prosili odpusta dr. Blei-
weis, grof Blagaj, dr. Razlag (kateri je mo-
ral ta dan biti pri zadnjih končnih obravnavah
zastran Jelovice v Radolici pri c. kr. komisiji
za uravnanje zemljiščnih bremen), in Fr. Rudež. —
Dalje naznanja, da so se odbori konstituirali in
je volil: finančni odsek za prvomestnika dr.
Costo, za namestnika Dežmana in za zapisnikarja
Murnika; šolski odsek za prvomestnika dr. Blei-
weisa, za njegovega namestnika Grabrijana in za
zapisnikarja Svetca; peticijski odsek za prvo-
mestnika grofa Barbo, nam. gf. Turna, in zapis-
nikarja dr. Razlaga; računski odsek: prvom.

P. Kozlerja, nam. Abfaltrerna, zapisn. Svetca; ob-
činski in cestni odsek, za prvom. Abfaltrerna,
nam. dr. Razlaga, in zap. Karla Rudeža.

Občine Postojna, Bistrica, Ipava in Senožeče
prosiyo, naj se jim povračajo stroški za šub, kakor
prej, iz deželnega zaklada.

Costa izroči prošnjo slikarja Jan. Šubica v
Benetkah za deželno podporo; Poklukar pak prošnje
nadzornikov v posilnici (za povišanje plače) in
prošnjo nekaterih deželnih zdravnikov za doklado.
Poročilo deželnega odbora o stanju opravil
zemljiške odveze na Kranjskem se izroči na
Svetčev predlog finančnemu odseku;

poročilo deželnega odbora, s katerim se pred-
loži proračun za l. 1873 in računski sklep za l.
1871 zaklada zemljiške odveze, se izroči
finančnemu odseku;

poročilo deželnega odbora, s katerim se pred-
loži računski sklep za l. 1871 in proračun za l.
1873 gledališnega zaklada, tudi finančnemu;

poročilo deželnega odbora o imenovanji dr.
Jan. Mrhal-a za uda deželnega šolskega sveta
se izroči šolskemu;

poročilo deželnega odbora ozir načrt postave
o vravnavi doneskov iz zapuščin za nor-
malni šolski zaklad, tudi šolskemu odseku;

poročilo deželnega odbora o ločitvi vod-
stva od upravnistva deželnih dobrodel-
nih naprav, finančnemu odseku;

poročilo deželnega odbora zaradi ustano-
vitne službe deželnega inženirja, fi-
nančnemu odseku.

Volitev gospodarskega odseka se
tako izvrši: Voljeni so dr. Razlag, Murnik, dr. Po-
klukar, Pintar, Turn, Kromer, Horak.

Prihodnjo sejo predsednik še le naznani kas-
neje, ker zdaj ne more dnevnega reda sestaviti.

Štajerski deželni zbor.

(Izv. dopis.)

(V. seja 11. novembra.) Deželni zbor še
zmirom ni začel svojega pravega delovanja, ker
se vsi predlogi dotičnim odborom v pretres izro-
čevajo, ti pa še niso storili svojih nasvetov. V da-
našnji seji interpelira Rast vlado zaradi koroškega
kolodvora v Mariboru, Heilsberg zavolj župnika v
Uebelbachu, kateri se brani pri krstih tacihi botrov,
ki so podpisali zaupnico Döllinger-ju. — Wretschko
podpira v dolgočasnem govoru svoj predlog, da
naj bo učenje francoskega jezika v realnih šolah
za vse učence obligatno. Predlog se izroči šolskemu
odboru. — Zschok utemelji svoj predlog o pre-
naredbi nekaterih §§. volilnega reda za deželni
zbor. Za ta nasvet volil se bo v prihodnji seji
poseben odbor.

Tudi prihodnja seja, katera se skliče v petek,
bo brez vseh zanimivih razprav.

Deželni zbor se bo 7. dec. sklenil.

Dopisi.

Iz Gradca 12. nov. [Izv. dop.] Tukajšni
Slovenci pričakujejo odločnih korakov od kranj-
skega deželnega zbora. Sistem se majo, to čutijo
Nemci sami ter ne kažejo več iste sigurnosti in
zmagonosti, s katero so dozdaj zasmehovali vso
opozicijo. Imel sem priložnost te dni govoriti z
enim vodjem veliko-nemške stranke in ta mi je
tožil: Ko bi mi imeli opraviti samo s klerikalno
opozicijo, bi nam to ne delalo preglavice; a na-
rodna opozicija, ta nam je nevarna; zla-
sti ona dela največji vtisk na višje kroge. Iz tega
seveda sklepal je mož, da bi se morali Slovenci,
ako jim je mar za svobodo, postaviti na podlago
decemberske ustave; vendar je končno sam pri-
poznal, da Slovenci morajo kaj doseči le, ako so
zvezani z vsemi drugimi Slovani ter posebno s
Čehi složno delajo, ker zdaj v Avstriji ne gre to-
liko za liberalne, ampak v prvi vrsti za narodne
pravice.

Iz Radolice 12. nov. [Izv. dop.] Ži-
votno vprašanje je zdaj na prvem mestu; vse se
trudi svoje stanje izboljšati. Ko bi človek tega še
ne vedel, podučili bi ga bili pri nas v nedeljo ne-
kateri radoliški rokodelci, ki so se na povabilo sl.
županije zbrali, da bi uganili, kaj jih prav za
prav tišči, in se ve da tudi pripomočke zoper to.
Ali je sl. županiji v resnici mar za delavski stan,
ali išče z napravo kakovega društva le nemšku-
tarstvo bolj utrditi — kdo ve? A nij tu namen,
razprave, katere so se vršile in izid shoda objav-
ljati, ker nij vredno. Nasveti: naj vlada podeljuje
penzije ostarelim rokodelcem, obsestujejo že dosti
vednostni stan teh prosvétnikov. Podajem le ne-
katere opazke k temu shodu in sploh temu vpra-
šanju. — Sploh se toži o slabem stanju, iščejo se
mnogoteri viri. „Železnica“ se pa ljudem vendar
zdi eden najhujših škodljivcev, ker ona v pre-
veliki meri odpeljuje les, in druge suro-
vine iz dežele; „še malo let in mi bomo
brez najpotrebnejega; po železnici more pre-
iti ves denar vroke prekupcev in podvzetnikov!“ —
Ali je temu res tako? Res, ako pustimo ljudstvo
v nevednosti, ako ne skrbimo za šole, in tri-
krat šole, ako naroda ne podučujemo, kako nam
morejo koristiti iznajdbe novih časov? Samo v tem
je vir strahu: ka splošna ljudska omika ne na-
preduje ravnopravno z višjim znanjem in
iznajdbami.

Torej poduk in omika, da ne bomo mi le
mehanična masa, naprednejši tujci pa bodo vse
iz nas izmolzli. In na to dvojno oprto bodi delo,
potem nam bodo železnice še le blagonosne.

Kaj je bolj pripravno za ta namen ko dru-
štva ustanovljena na narodni podlogi, vojena od
mož vednosti in ljubezni do delavskega stanu. Za-
četek je težak, pa v zvesti si, da nam bo narod

po svojem dohodu. Glede na finančna vprašanja,
kjer so radikalno reformo še pred kmetsko za naj-
bolj potrebno spoznavali, ostalo je vse po starem.
Le brezpravno sistemo „otkupov“ (v očitni dražbi
se je dajala vsa gubernija za gotov znesek na
„otkup“, in „otkupščik“ je potem, kakor je vedel
in znal, pobiral davek od žganja, vina itd.) so za-
menili z „akcizno“, izdan je bil nov zakon o kup-
čiji in obrtniji, in ustanovljen davek na nepremi-
kalni imetek v mestih. Upadek denarne enojke in
nove reforme pa so zahtevale še večjega budgeta,
in ministerstvo financ je moglo tu rabiti le dvojne
sredstev — posojila in povišanje davkov; oba je
rabilo rado. Treba je pa nekoliko dalje pomuditi
se pri finančnem vprašanji, ker od denarnih zadev
zavisi tudi več ali menj uspeh vseh drugih reform.

Cela vrsta vojsk v drugi polovici 18. in prvih
dveh desetletjih 19. stoletja je državna sredstva
skoraj uničila. Varčni Nikolaj je državni zaklad
nekoliko napolnil, cena papirnatih asignacij se je
povišala, srebra in zlata je bilo pred krimsko
vojsko obilo. Pa iz tega se ne da sklepati, da
je bila finančna sistema Nikolaja dobra: slabost

njena se je kmalu po začetku krimske vojske po-
kazala. Metalni fond, potreben za razmeno pa-
pirnatih denarjev, se je skoraj ves porabil, denar-
jev niso več menjali in izdali okolo 400 milijonov
papirja. Kredita pomagajočega v takih slučajih Ru-
sija drugodi nij imela in nij mogla imeti, dokler
je bil njen letni proračun državna tajna. Nepri-
jetne skušnje Francije na koncu preteklega stoletja,
Rusije in Avstrije v začetku tega, niso podučile
ruskih državnikov 54. l. Že do krimske vojske je
bilo med narodom za 300 milj. papirja in 1850. l.
se je menjalni fond državne posojilne banke na-
enkrat zmanjšal, ko je še nekaj milijonov papirja
prišlo na državni trg, papirja je bilo torej že do-
velj. Vendar so ga pa izdajali še celo po sklenu-
nem miru 1856. in 57. l. Denarnih znakov je bilo
med narodom še enkrat toliko, produktivnost car-
stva pa se je ponizala vsled vojske: vse se je po-
dražilo. Kupčija je oživela, uvoz zunajnega blaga
se povišal, in vkladov v banke je bilo toliko, ka-
kor nikedar prej. Občinstvo še sumilo nij o po-
nižanji cene rublja, in celo zunajna kupčija nij
mogla pokazati tega v vsej sili, ker kurz menjic

so poddržavale vladine operacije prav drago. Vlada
je obilje rubljev v narodu, ki jih je sama izdala,
imela za dokaz obogatitja Rusije, čeravno nij bilo
težko uganiti, da vojska na kraji carstva nij ve-
ljala samo to, kar se je porabilo pri armiji, a treba
je bilo preudariti tudi to, da je veliko tisoč naj-
boljih sil, po vojaštvu odtegnjenih od dela, moralo
znižati a ne povišati produktivnost carstva. Še le
ko je kreditni rubelj glede na srebro in zlato v
stolicah pal na 25% in v provinciji celo na 50%,
so jeli spoznavati pravo stanje. Vsled metalne
cene rublja je nastala obrtniška kriza, in bila je
huja od te v časih Napoleonovih vojsk, ko je cena
rublja pala celo na 75%, ravno zato, ker trpi
dalje — do današnjega dne. Takrat ministerstvo
nij navezavalo kurza asignacij, a slede za njim je
samo naznanjalo, po čem jih prejmlje. Srebro in
zlato nij zginilo, mari šlo je po ceni asignacij ce-
neje ali draže. Sedaj pa pri nasilnem kurzu rublja
v Rusiji ima vsak kupec gotovo izgubo. Zato vsa
kolikaj solidna društva svoje račune prevajajo, da
bi ne izgubljala, na franke, goldinarje in funte
šterlingov. (Dalje sledi.)

hvaležen, pojdimo pod zastavo omike in svobode na njegov poduk!

Iz Šmarja (pri Celji) 12. novem. [Izv. dop.] Za Blaža Gobca iz vasi Kamenek je napisalo naše župnijsko predstojništvo v slovenščini ubožni list. Ker naše županstvo v slovenščini posluje, tako je ono omenjeni ubožni list tudi v slovenščini potrdilo. Ubožni list se je potem tudi c. kr. okr. glavarstvu v Celje v potrditev poslal in tudi to je potrdilo v slovenščini napisalo. Blaž Gobec potrebuje ubožni list v ta namen, da bi bil v neki pravdi kolekov oproščen in da bi za njega tudi odvetnik brezplačno posloval. Da bi se pa zadnje zgoditi moglo, je Blaž Gobec ubožni list predložil odvetniški zbornici v Gradec in je prosil, naj bi se mu za izvršitev njegove pravde odločil neki celjski odvetnik. Vsak človek, kateri ume v tej zadevi poslovanje, bi mislil, da je graška odvetniška zbornica tudi prošnji zadostila in Gobcu ustregla, toda joj! odvetniška zbornica je zagledala v slovenščini pisani ubožni list in je preziraje §. 19 državne osnove postave prošnjo takole rešila: Nr. 943. Nachdem am Sitze des gefertigten Ausschusses die deutsche Sprache die übliche Amtssprache ist, wird Gesuchsteller unter Rückschluss der in slovenischer Sprache verfassten Beilage seiner Eingabe angewiesen vorerst ein legales Armutsszeugniss in deutscher Sprache oder in beglaubigter deutscher Uebersetzung vorzulegen. Vom Ausschusse der steierm. Advokaten-Kammer Graz am 9. Oktober 1872, podpis nerazumljiv.

Tako je odgovorila enake pravice ljubna odvet. zbornica v Gradcu, kjer se nabaja več odvetnikov slovenščine zmožnih. Nasproti pa so odvetniki v celjskem okraju vsaj po govoru slovenščine zmožni, in vendar si predrzne graška odvetniška zbornica drugi deželni jezik tako zasramovati. Mnogokrat se slišijo tožbe, da naši celo narodni odvetniki tako redko v slovenščini pisane vloge podajajo, in od raznih strani se je zagovarjala to s tem, da se je reklo: odvetniki so bolj vajeni nemščine nego slovenščine in ravnaajo tedaj tako iz dobičkarije. Spredaj natisnena rešitev pa nas sili uzrok, zakaj da naši narodni odvetniki tako poredkoma vloge v slovenščini pisane podajajo, iskati pri odvetniški zbornici, od katere so odvetniki bolj ali manj odvisni, ne pa pri dobičkariji in sebičnosti. Ako pa slovenski narod od odvetnikov (taka je tudi z biležniki v zadevi upeljane slovenščine), v uradih dosti pričakovati nema, naj si v tej zadevi sam pomore. Začetek naj se stori in se je že deloma sem ter tje storil s tem, da župani in njihovi pisarji v slovenščini pisarijo in sicer s časoma izjemno v slovenščini. C. kr. okraj. glavarstvo v Celji že od nekaterih županstev izjemno v slovenščini pisane prejema in jih tudi v slovenščini rešuje. Naj narodni župani v tej zadevi svojo tehtno besedo zastavijo pri svojih prijateljih in znancih, kateri sedaj v pisanji še nemčujejo, narodna zavest se bo vedno bolj in bolj širila, vloge in drugi spisi se bodo v domačem narodnem jeziku vsakovrstnim deželnim uradom predlagali, katere bomo po tej poti prisilili, nam pravični biti; svesti smo si, da graška odvetniška zbornica potem ne bo nikdar več prestave kake v slovenščini pisane vloge ali priloge terjala. Da bi v toliko večjo dotiko z marsikaterimi narodnimi župani prišli, se nam posebno važen zdi zbor županov, kateri naj bi se kmalu sedaj v zimskem času na kakem primernem mestu sklicali. Naša občinska postava ima mnogo pomanjkljivosti; mnogo reči občinskih je, v katerih bi bilo dobro pomenkov in posvetovanj, naj bolj važno pa je naše napredovanje pisanja v domačem materinskem jeziku. Posvetovanje v takih in enakih predmetih bi koristilo ne le posameznim občinam, marveč celemu okraju, zlasti pa bi se pospešila upeljava slovenskega jezika v urade. Tedaj rodoljubni župani, posvetovajte se in skličite zborovanje županov.

Iz Zagreba 12. nov. [Izv. dop.] Zadržaj elaborata, ki ga je naša kralj. deputacija o

reviziji nagodbe leta 1868. izradila, in ogerske kralj. deputaciji predala, je v kratkem sledeči: 1. §. 1., 5., 6., 8. in do vključivo 30. nagodbe leta 1868. naj se izven veljavnosti stavi. 2. Mesto njih naj se ustanovi, da „kraljevina Dalmacija, Hrvatska in Slavonija“ kot državopravna celota sočinjava vkupe s kraljevino Ogorsko in z njo združenim Erdeljem eno državno zaedinstvo, kolikor nasproti ostalim deželam Nj. veličanstva, toliko nasproti drugim državam. 3. Razen tistih zadev, ki so bile leta 1867. med Ogorsko in Avstrijo kot skupne proglašene, se med hrvatsko in ogersko kraljevino še posebe sledeče zadeve kot skupne pripoznavajo: strošek za vzdrževanje kralj. dvora, denarstvo, drž. posojila, najeta za namiranje skupnih stroškov, konvertovanje drž. dolga, potrjevanje kupčijskih in drž. ugovorov, načrtanje in koncesijoniranje tistih železniških prog, ki bodo potegnene čez zemljišča obeh kraljevin, ter iščejo zagotovljenje obrestij in pripomoči od cele države, in razpolaganje z onimi rekami, ki sačinjavajo državne meje. 4. Glede zakonarstva so sledeče zadeve skupne: proračun za skupne drž. stroške, pregledanje zaključnih računov, davkarstvo, mera in vaga, zaščita obrtnijskih mark, muštrov in iznajdeb, zaščita dušnega lastništva, morske, trgovinske, menjične in rudniške pravice, col, pošte, telegrafi in brodarstvo, nadalje zakonodavstvo o obrtu, o državljanstvu, o društvih, o potnih listih in o policiji nad tujci. 5. Za plačanje obresti za skupni drž. dolg bo kraljevina Dalm., Hrv. in Slav. vsako leto plačala nepremeljivo svoto 574.000 gld., za ostale skupne stroške pa 287 odstotkov. Od tistih dveh ostotkov pa, ki jih je Ogorska za vojn. krajino prevzela, plača Hrvatska 13 $\frac{1}{3}$ odstotkov. Ta finančni arrangement velja tako dolgo, dokler velja tudi avstro-ogerska finančna nagodba. 6. Denarne prineske bo deželna vlada v mesečnih obrocih skupnemu finan. ministru odpremljevala. Davkarski dolg do konca leta 1867. naj se tako obračunava, kakor je bilo to v nagodbi leta 1868. ustanovljeno. 7. Za belovarsko županijo odpade pet zastopnikov za skupni drž. zbor. S temi vred broji tedaj hrv. delegacija 34 zastopnikov. Po razpustu hrv. slav. sabora obdržijo njegovi zastopniki na skupnem drž. zboru samo še četiri mesece svoj mandat. 8. Skupne zadeve naj se na skupnem drž. zboru tako razpravljajo, da ostane hrv.-slav. saboru vsako leto pet mesecev za svoje avtonomne zadeve. 9. Hrvatski zastopniki na skupnem drž. zboru naj sami izmed sebe volijo zastopnike v ogersko delegacijo. 10. Avtonomne zadeve naj rokovi deželna, od vlade za skupne zadeve neodvisna, in saboru odgovorna vlada v Zagrebu. 11. „Bana Dalmacije, Hrvatske in Slavonije“ naj imenuje krona brez predloga in brez protipodpisa ogerskega ministra predsednika. 12. Pri ustrojenji odgovorne avtonomne vlade sodeluje hrv.-slav. deželno zakonarstvo. Ona ima tudi tiste zakone izvesti, ki so bili stvorjeni od skupnega zakonodavstva. — 13. Pri skupnej vladi naj bo hrv.-slav. minister, ki pa nema nobenega upliva v avtonomne zadeve. Njegova naloga je ta, da v ministerskih posvetovanjih zastopa koristi Hrvatske in Slavonije, ter je kakor drugi ministri skupnemu drž. zboru odgovoren. — 14. Iz do sedaj skupno upravljenih zakladov naj se na Hrvatsko in Slavonijo odpadajoči del izloči, in avtonomnej vladi preda. 15. Predlogi in zakonske osnove, ki se tičejo skupnega zakonarstva, naj se tudi v hrvatskem tekstu predlagajo. — 16. Za prepire, ki bi mogli med Ogorsko in hrv. slav. kraljevino nastati, naj se postavi skupni kraljevinski sod. Nj. veličanstvo imenuje sodnike na predlog ogerskega in hrv. sabora. Kraljevinski sod stoluje deloma v Pešti, deloma v Zagrebu. Seje so javne. Zapisniki naj se pišejo hrvatski in magjarski.

To so glavne točke, v katerih želi naša kralj. deputacija nagodbo leta 1868. premenjeno imeti. Vtis, ki so ga te terjatve v vrstih Deakove stranke in ustavovercev naredile, nij za nas dovoljen. Elaborat jim preveč po federalizmu diši. Obrekovanja in prigovorov dosta, priznanja malo. Nij čudo, da

so pesimistični značaji že sedaj na povoljnem izidu zdvojevati začeli.

Iz Pešte 9. nov. [Izv. dop.] Včeraj 8. je izročila hrv. kralj. deputacija svoj elaborat, razpravljajoči bodoče politično in finančno stanje na Hrvatskem našem ministerskemu predsedniku, ki ga bo našej kralj. deputaciji predal. Elaborat je bil soglasno sprejet od narodne in magjarske stranke. Ker so se čuli glasovi, da vlada v hrv. kralj. deputaciji nesloga med strankama, pričakovala sta se dva elaborata: eden od narodnjaške, drugi od magjarske stranke. Hrvati morajo veseli biti, da do tega nij prišlo! „Pešti Naplo“ je oni dan rekel: Na Hrvatskem je denes samo ena stranka, s katero je pogajanje nemogoče, in to so Makančjanci. Z narodno stranko, kakoršna je v kralj. deputaciji zastopana, je pa mogoče dosedanji razpor končno poravnati. Narodna stranka bo sicer take terjatve stavila, v katere ogerska kralj. deputacija ne bode mogla nikakor privoliti, ali vendar je bolje, da Hrvati svoje želje brez pridržkov in brez premislekov izrekó, nego da bi se rezervirano držali. — Razen političnega vprašanja je tudi teritorijalno vprašanje, kolikor važno toliko kočljivo. Reka, vojniška krajina in Dalmacija so tri skale, ki pogibonosno v sred struge dogovarjanj štrle. Ob njih se more dosedanji mirni tok dogovarjanj še zelo razpeniti! V nagodbi leta 1868. je bilo Reško vprašanje nerešeno puščeno. Stoprv pozneje se je v nagodbo sprejelo, da je Reka „separatum corpus adnexum sacrae regni coronae.“ Hrv. kralj. deputacija ne prizna, da je s tem Reško vprašanje končno rešeno, ter ne bo nikoli v to privolila, da je Reka neposredni ogerski teritorij, nego ona terja, da naj se Reka za vse avtonomne hrv. zadeve neposredno pod deželno vlado v Zagrebu postavi. Glede drugih zadev se pa bodo Hrvati z Rečani neposredno pogodili. Glede vojniške krajine terja hrv. kralj. deputacija, naj se vsa naenkrat, ne sukcesivno razvojniči. O Dalmaciji je pa načelo izrekla, da ona ne pripada neposredno pod ogersko krono, ampak samo kot del troedne kraljevine, kajti Dalmacija, Hrvatska in Slavonija stoje kot edinstvena kraljevina in kot zasebna državna celota z ogersko kraljevino v državnem zaedinstvu.

Od leta 1860. sem rogobore se v našem političnem življenji tri stranke: Deakovci, ki zastopajo realno unijo z Avstrijo, levičnjaki pod Tiszo, ki vojuje za personalno unijo, in levičnjaki pod Simonyjem, ki hočejo ogersko kraljevino celo samostalno imeti. V naj novjšem času pomolela se je na politično površje četrta stranka pod vodstvom Sennyeyevim. V njej zbrali so se zlasti starokonservativci od leta 1848. Njih glavno geslo je historično pravo, in zavorlj tega so tudi glede Avstrije za oktoberski diplom. Ta stranka je tudi v našej kralj. deputaciji s šest glasovi zastopana. Videti čemo, kako se bo nasproti hrvatskim na historičnem pravu osnovanim terjatvam obnašala.

Naš finančminister naredil je posojilo 40 milijonov gold. Konzorcij peštanskih, dunajskih in inostranih bank je to posojilo prevzel.

Kolera se čem dalje bolje po deželi širi. Skor vsa večja mesta so že po njej okužena.

Politični razgled.

Češke novine pridno razpravljajo šolsko vprašanje in velika večina njih naglaša, da pasivna opozicija tukaj ne velja, da je treba v imenu narodnega napredka tu napredne postave sprejeti, voliti v šolske odbore, volitve sprejemati in samo na narodnost gledati. Prav kakor pri nas tudi treba!

Kakor zadnjič poročano sta zavoljo tirolskega deželnega zbora, kateri neče pustiti da se pozitivno ustavno pravo z nogami gazi, šla dva ministra k cesarju po svete. Ustavoverni listi poročajo, da sta dobila pravico tirolski zbor (ne razpustiti temuč) za preiti. Ako tirolski poslanci ne bi šli v državni zbor, kar potem menda

gotovo ne bodo storili, bi se razpisale direktne (za silo) volitve. Dobro bi bilo, da do tega pride, vsaj bi potlej nemški ustavaki videli, da se tudi s to naredbo nič ne opravi.

Poljski zbor v Galiciji nij v adresni odbor volil nasvetovalca adresa kneza Čartoriskega, kateri je baje odločno proti vladi. To je vse samo Poljakom podobno. Vendar moramo čakati kaka bo poljska adresa. Nekoliko proti zdanjemu sistemu se bode vsaj storilo.

Srbska narodna skupščina je sprejela na koncu svojega zborovanja sledeči proračun: Vseh prihodkov ima Srbija za leto 1873 v groših (= 8 naših krajcarjev) računeno: 35,704.000 grošev. Izdati pa ima 35,692.259 gr. Torej slovenska Srbija bolje gospodari kot druge države, katere vedno več izdajejo nego imajo dohodkov. In poleg tega ima še dajati Turkom „danak“ 1,176.255 grošev. Za ministerstvo nauk je odmerjeno 4,022.508 gr., za vojno ministerstvo pak 11,049.208 grošev.

V ruskih moskovskih novinah „Sovremennija Izvestja“ čitamo članek v obliki dopisa iz Dunaja, kateri zavrača nemško veselje, izraževano v mislih, da je ruska politika postala po berlinskem shodu protislovenska. Temuč poudarja se v tem ruskem članku to, da imajo oni prav, kateri menijo, da si Rusija samo prizadeva kakor koli dolgo mogoče ohraniti prijateljske odnase proti vsem sosednim državam.

Saksonski kralj je 10. t. m. praznoval zlato poroko s svojo ženo, rojeno princesinjo bavarsko. K tej slavnosti je v Draždane došel tudi nemški cesar Viljem s cesarico, nemški kronin princ, kot zastopnik avstrijskega cesarja njegov brat nadvojvoda Karel Ludvik in mnogo nemških knezov.

Razne stvari.

* (Osnovni odbor podpiralne založbe za slovanske dijake) graškega vseučilišča je poslal dr. Razlagu prošnjo na slavni kranjski deželni zbor za podelitev podpore, katero bode imenovani poslanec v prihodnji seji izročil. Ker je v Gradci mnogo dijakov iz kranjskega dela Slovenije, upamo, da bode deželni zbor znatno podporo dovolil. Dr. Razlag nam je že pred nekimi dnevi povedal, da on temu podpiralnemu zalogu prepusti eno polovico svojih deželnozbornih diet, drugo pa društvu „Narodna šola“ v podporo slovenskih šol. — Naj ga vsaj nekoliko tudi drugi poslanci v tem posnemajo.

* (V prostorih deželne zbornice ljubljanske) je razstavljenih nekoliko slik J. Franketa in S. Šubica. Prvi izmed teh v Benetkah se učečih slovenskih slikarjev je imel dozdej nekoliko deželne podpore, drugi jo prosi letos. Deželni poslanci se imajo tu priliko iz del prepričati, da prvega dežela nij po nevrednem podpirala, in da drugi vse podpore zasluži.

* (Ljubljanski škof) g. Vidmar, ki sd odpoveduje svojega mesta kakor ribniški Lesar svojega „Matičnega“ tajništva, torej še ostane poslovođa škofije. Oficijozni ustavoverni listi pravijo, da za to, da ne bi interregnum dobil kak narodni kanonik. Tudi vladi priporočajo, naj se prihodnji škof ne vzame iz domačega duhovstva („ker bi se izredil samo Rudiger „in nuce“), temuč naj se poišče ena vladno-nemška tonzurirana osoba.

* (Iz Vrhnike) dobimo iz zanesljivega vira primetek na dopis, katerega smo v zadnjem listu od tam priobčili. Glavna stvar, tega drugega dopisa je, da nij resnica, ka bi bil dekan vrhniški „intrigiral“ zoper g. Kogejca.

* (Gosp. Lesar) dela očitno na to, da bi zbegal Matičine ude, od katerih nij pričakovati, da bi volili po njegovi volji. Sedaj imajo zadosti denarja, nabranega po celi Sloveniji, torej ljudje

njegove baže ne potrebujejo razen sebe nobenih družbenikov več. Da je laž bilo, kar je „tajnik“ slov. Matice pisal o zaostalih letninah g. dr. Duhača, smo že povedali; protestovati pa moramo zoper tako postopanje v prihodnje, ker slov. Matice nij lastnina Lesarjeve svojbine. Sicer pa se čudimo, kako se je pri „marljivem Lesarjevem tajnikovanju“ moglo nabrati resničnih zaostankov letnin čez 3000 gld. in menda ne bi škodljivo bilo, na dostojen način druge dolžnike opomniti, kateri res nijso plačali, pa „Staroturke“ volili. Na vprašanje nekaterih Matičarjev odgovorjamo, da naj g. Ivanu Vilharju, sedajnemu blagajniku Matice, pošljajo svoje letnine, ako nečejo z g. Lesarjem zanaprej opraviti imeti. —

* („Slovenija“ na Dunaji) je razen zadnjič objavljenih sklepov še naložila svojim udom, naj vsi slušajo kurs o ruskem jeziku, katerega bode gosp. Galicky daval.

* (Südslavische Correspondenz) ima tiskovno pravda med drugimi zavoljo enega iz „Slovenskega Naroda“ prevedenega uvodnega članka.

* (Učiteljske službe.) Okrajni šolski svet v Mureku na Štajerskem razpisuje učiteljsko službo na petrazredni šoli v Mureku (600 gld.), učiteljsko službo pri sv. Ani (400 gl.), učiteljsko službo pri sv. Petru (400 gl.) in podučiteljsko službo pri sv. Ani (240 gld.); prošnje v 14 dneh.

* (Dr. Klun), znani slovenski izdajica, se je one dni iz Švajcarskega na Dunaj preselil, kjer misli dalje časa bivati.

* (Hrvatska komercijalna banka) je od zagrebške vlade dovoljena in bode v kratkem sklican občni zbor akcionarjev. Kedaj bode cislajtanska vlada za dobro spoznala že trikrat popravljena pravila „ljublanske narodne banke“ potrditi, to naj vedo bogovi in ustavoverno spoštovanje v „ustavi“ zagotovljene ravnopravnosti.

* (Dr. Razlagov „Pravnik slovenski“) pride zavoljo raznih radržkov za tri mesece ob enem na svitlo in bode menda še le k novemu letu redno izhajati mogel, ako tudi listov za december še ne bi mogoče bilo 1. in 15. izdati.

* (Popravek.) V govoru dr. Razlaga o Jelovici, katerega je naš zadnji list na čelu pri nesel, se nahaja tiskarska pomota, ker z drevjem obraščeni deli nemajo samo 1.900 oralov, ampak čez 19.000 reci: devetnajst tisoč oralov, cela Jelovica pa menda do 25.000 oralov, kakor je na vsakem zemljevidu razvidno, torej je ta gozd od posebne važnosti za veliki del Gorenjskega.

brez zdravlila

Na prsih in plućah

bolani se po naravnem potu tudi v obupnih in od zdravnikov za neozdravljive razglašanih slučajih radikalno ozdravljajo

brez zdravlila.

Po natančnem popisu bolezni pove pismeno več

Dir. J. H. Fickert, Berlin.

Wall-Strasse No. 23.

Honorar 5 gld. a. v., ki se naj pismu priloži.

(162—21) brez zdravlila

Varstvo proti mrazu je in ostane dobra zimska obleka.

Zimsko blago

iz čiste ovčje volne, katera, kakor znano, truplo vsakega škodljivega vremena varuje in je zato za ohranjenje zdravja o jesenskem in zimskem času nepogojno potrebna.

Rokovice iz najboljšega angleškega Buxkingskega blaga iz ovčje volne.

- | | |
|------------------|--|
| 1 par za gospode | kr. 50, 70, 90. |
| 1 " " " | podšite kr. 70, 90, gl. 1.20. |
| 1 " " " | dvojne, prefino tamburirane gl. 1, 1.20, 1.40. |
| 1 " " gospe | kr. 60, 80, gl. 1. |
| 1 " " " | fino podšite kr. 80, gl. 1.20. |
| 1 " " " | dvojne, prefino tamburirane kr. 80, gl. 1.20. |
| 1 " " otroke, | po velikosti kr. 30, 40, 50. |
| 1 " " " | podšite kr. 50, 60, 70. |

Shawli za pot in drugi

- iz čiste ovčje volne, najlepši risanje.
- | | |
|------------------|--------------------------------|
| 1 kos za gospode | kr. 70, 90, gl. 1.20. |
| 1 " " " | dvojno dolg gl. 1.50, 1.80, 2. |
| 1 " " gospe | kr. 50, 60, 80, gl. 1, 1.20. |
| 1 " " otroke | kr. 40, 60, 80. |

Žilogrejeci, najboljša sorta.

- | | |
|------------------|---------------------|
| 1 par za gospode | kr. 25, 30, 40, 50. |
| 1 " " " | kr. 25, 35, 45. |
| 1 " " otroke | kr. 15, 25. |

Zdravilni telogrejeci

iz čiste pavole ali ovčje volne. Ti varujejo po zimi pred vsakim prehlajenjem, zato se posebno priporočajo.

- | | |
|------------------|---------------------------------------|
| 1 kos za gospode | kr. 90, gl. 1.20, 1.40. |
| 1 " " " | najfineja sorta gl. 1.50, 2, 2.50. |
| 1 " " gospe | gl. 1.20, 1.40. |
| 1 " " " | najfineja sorta gl. 1.80, 2.50. |
| 1 " " otroke | kr. 70, 85, gl. 1. |
| 1 " " " | najfineja sorta gl. 1.20, 1.50, 1.80. |

Zdravilne spodnje hlače.

- | | |
|------------------|----------------------------|
| 1 par za gospode | gl. 1, 1.50, 2. |
| 1 " " " | prefine gl. 1.50, 2, 2.50. |
| 1 " " gospe | gl. 1.20, 1.80, 2. |

Zdravilne nogovice

- iz čiste ovčje volne.
- | | |
|------------------------------|------------------------|
| 1 par nogovic za gospode | kr. 30, 40, 50, 60. |
| 1 " visokih nogovic za gospe | kr. 70, 80, 90, gl. 1. |
| 1 " za otroke | kr. 25, 35, 45, 60. |

Zimske srajce

- iz najfinejega blaga iz ovčje volne, moderne in elegantne, prsi s svilo montirane.
- | | |
|--|--------------------|
| 1 kos za gospode | gl. 3.50, 4, 4.50. |
| 1 " z bogato izšitimi prsi za telovnik | gl. 4.50, 5.50. |

Spredaj oferirano blago se samo in edino v taki kvaliteti dobi pri

A. Friedmann-u, Dunaj, Praterstrasse, 26.

Kupci en gros dobijo rabat.

(205—8)

Krajniki za gospe in gospode, prav elegantni.

- | | |
|------------------|---------------------|
| 1 kos za gospode | kr. 20, 35, 45, 65. |
| 1 " " gospe | kr. 20, 30, 40, 50. |
| 1 " " otroke | kr. 15, 20, 30. |

Čepice za gospe in deklice.

- Najmodernejše, najnovejše in najlepše.
- | | |
|----------------|-----------------------------|
| 1 kos za gospe | gl. 1.80, 2.50, 3, 3.50. |
| 1 " " deklice | kr. 60, 80, gl. 1.20, 1.50. |

Mufi za gospe in otroke.

- | | |
|---------------------------------|-----------------------|
| 1 kos za gospe, eleganten | gl. 1.80, 2, 2.50. |
| Cela garnitura, muf in ovratnik | gl. 2.50, 3.50, 4.50. |
| 1 kos za deklice | gl. 1.50, 2. |

Čisto novo za to saisono.

Robci za gospe in deklice v barvah: belo, violeto, rudeče, modro.

- Ti so iz prav berlinske volne z najlepšimi vtkanimi slikami.
- | | |
|--------------------------------|-----------------------------|
| 1 kos za gospe | gl. 1.20, 1.80, 2.20, 2.80. |
| 1 " največje sorte, ogrinjalec | gl. 3.50, 4, 4.50, 5. |
| 1 " za deklice | kr. 60, 80, 90, gl. 1.20. |

Izvrstni

so zimski suknjeni čevlji za gospode, gospe in otroke, okusno adjustirani, resnično varstvo pred mrazom.

1 par za gospe	gl. 1.40.
1 " " gospe	gl. 1.50.
1 " " otroke	gl. 50, 70, 90.

Specialiteta za gospode!

Jako lep predprsnik (chemise) za gospode iz najboljših ovčje volne, z lepo šepanimi prsmi, z ovratnikom in luknjami za roke vred, tako da se lahko vrh vsake srajce nosi, lepša in greje.

Nogovice za na lov, visoka sorta.

- | | |
|---|-----------------|
| 1 par velike sorte, najboljše kvaliteta | gl. 1.30. |
| 1 " največjih in najboljših | gl. 1.60, 1.90. |

Kamašnje, prefini kvaliteta.

- | | |
|-----------------------------|-----------------------|
| 1 par visoke sorte za gospe | gl. 1.20, 1.50, 1.80. |
| 1 " za otroke | kr. 60, 70, 80, 90. |

Pelerinski ovratniki za gospe,

visoki, elegantni, za bale in pohode za entrée.

- | | |
|-------|--------------------------|
| 1 kos | gl. 2.50, 3.50, 4.50, 5. |
|-------|--------------------------|
- Podplati za čevlje,
- kot vloga za vsako obutev, ohranijo nogo suho in toplo, so zato za zdravje posebno dobri.
- | | |
|----------------|---------|
| 1 par za gospe | kr. 25. |
| 1 " " gospe | kr. 30. |

1 kos gl. 2.50, 3.50, 4.50, 5.